

ЧИ ЗАВЖДИ ПРАВИЙ «ВІЗИР»??

ВСЕГДА ЛИ ПРАВ «ВИЗИР»??

WHETHER ALWAYS «VISYR» IS RIGHT?

Останні 5—6 років автомобілізація в Україні динамічно розвивалася: кількість автомобілів майже подвоїлася і ризики аварійності значно зросли. За минулий рік офіційно зареєстровано 41600 дорожньо-транспортних пригод (ДТП), у яких загинуло 6600 українських громадян і травмовано — 52110. Тому на державному рівні вживаються рішучі заходи, щодо урегулювання питання забезпечення дорожнього руху. Один із таких заходів — упровадження підрозділами ДАІ МВС України вимірювача швидкості автомобілів типу «Візір», який фіксує перевищення швидкісного режиму руху на дорогах. Однак, автовласники, яких притягли до адміністративної відповідальності через фотосвідчення, зроблені приладом «Візір», стверджують, що цей прилад є технічно непридатним для використання в цілях фіксації порушення швидкісного режиму. Почалися судові процеси. З проханням розповісти про цей вимірювач редакція звернулася до **Миколи Жалдака**, першого заступника генерального директора з метрології та наукової діяльності ДП «Укрметртестстандарт» — організації, яка легалізувала цей прилад для використання на території України.

— **Микола Степановичу, насамперед, розкажіть, будь ласка, що собою представляє прилад «Візір»?**

Візір (нім. «vizier» — від лат. viso — дивлюсь) в геодезії, астрономії, військовій справі — оптична система для візуального наведення приладу на відповідну точку у просторі. Принцип дії дистанційного вимірювача швидкості «Візір», виробник —

ЗАО «Ольвія» (м. Санкт-Петербург, Росія), засновано на порівнянні частоти електромагнітного сигналу, що був випромінений із частотою сигналу, який відбивається від рухомого об'єкта (ефект Доплера). Прилад робить фото- й відеофіксацію автомобіля, який перевищив встановлену швидкість, що є доказом порушення правил дорожнього руху. Кадри зберігаються у енергонезалежному архіві. Радар забезпечує вимірювання швидкості у діапазоні від 20 до 250 км/год і має два режими роботи: «стаціонарний» і «патрульний» (за швидкості руху патрульного автомобіля від 30 до 150 км/год, швидкість попутних транспортних засобів повинна відрізнятися не менше, ніж на 5 км/год). Дальність дії приладу — до 400 м, межі допустимої похибки у стаціонарному режимі — ± 1 км/год, у патрульному — ± 2 км/год. Прилад забезпечує внесення в кадр інформації про дату, час та швидкість транспортного засобу.

— **На підставі чого прилад «Візір» використовується в Україні?**

Перш за все, це — засіб вимірювальної техніки, який має нормовані метрологічні характеристики. Вимірювач швидкості «Візір» було занесено до Державного реєстру України під № 31473-06 у IV кварталі 2006 року на підставі визнання результатів державних випробувань та затвердження типу, які були проведені Держстандартом Росії, згідно ▶

М. Жалдак

з міждержавними правилами по стандартизації. Фахівці ДП «Укрметртестстандарт», який за статусом є Головним центром метрологічної служби України і має у своєму розпорядженні необхідну еталонну та випробувальну базу, провели випробування зразків цього приладу у різних режимах роботи. За результатами було зроблено висновок, що за умов дотримання вимог експлуатації та правильно встановлених режимів роботи результати вимірювання і фото-, відеофіксацій достовірні. Періодичність перевірки приладів «Візір» — 1 рік.

Використання вимірювачів швидкості «Візір» в Україні базується на Законі України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» (закон набув чинності 17.11.08), де у ст. 14-1 сказано: «До адміністративної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху у разі їх фіксації працюючими в автоматичному режимі спеціальними технічними засобами, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, чи засобами фото- і кінозйомки, відеозапису притягаються власники (співвласники) транспортних засобів».

— **То які сумніви щодо показників приладу «Візір»?**

Щодо основного обвинувачення, що прилад фотографує найближчу у потоці машину, але швидкість показує тієї, яка рухається у цьому потоці найшвидше, фахівці Укрметртестстандарту при проведенні випробувань зразків вимірювача швидкості встановили: у режимі фіксації «найвищої швидкості» можливі випадки фотофіксації на передньому плані автомобіля, який рухається у межах допустимої швидкості, а на задньому плані — другого автомобіля, який її перевищує. Під час роботи у ре-

жимі «найвищої швидкості» фото- чи відеофіксація епізоду здійснюється декілька разів, тому не виникає жодних сумнівів щодо результатів вимірювання, адже найшвидший автомобіль однозначно фіксується. Якщо ні інспектор ДАІ, ні оператор, який сортує фотографії, не допускають помилок при виконанні своїх професійних обов'язків, то дуже велика імовірність, що фіксація об'єктивна. Переважно непорозуміння виникають через те, що порушення і пред'явлення доказів розірвані у часі: порушника не зупиняють на місці події, а відправляють фотоматеріали з ДТП поштою.

— **Українські підприємства не можуть випускати прилади типу «Візір»?**

Вимірювачі швидкості, які працюють за принципом «Візира», у 70-х — 90-х роках минулого століття вироблялись заводом «Запоріжприлад» і успішно та багато років використовувалися в колишньому СРСР. Це «Барьер» та «Бартер 2—2 М», які відрізняються від «Візира» лише відсутністю відеокамери. На жаль, запорізьке підприємство не змогло своєчасно модернізувати виробництво цих приладів і вони як морально, так і фізично застаріли. У більшості країн дорожня поліція використовує вимірювачі швидкості (у США аналогічні прилади виготовляє фірма Stalker, у Чехії — фірма Raper), які мають такі ж технічні характеристики і в яких похибка вимірювання така, як і у приладі «Візір». За кордоном державний візуальний контроль встановленого швидкісного режиму автотранспортних засобів сприймається також не завжди позитивно, але учасники дорожнього руху переважно намагаються не порушувати прийняті норми поведінки на дорогах. ■

*Бесіду провела НЕЛЯ МОСКОВСЬКА,
ДП «Укрметртестстандарт»*

ІНФОРМАЦІЯ ЩОДО XXXV ЗАСІДАННЯ МДР

На XXXV засіданні Міждержавної ради зі стандартизації, метрології та сертифікації, що проходило 9—13 червня в м. Мінську за напрямком «Технічне регулювання та стандартизація» розглянуто такі питання:

- Про хід реалізації «Програми робіт з міждержавної стандартизації на 2007—2009 роки» (ПМС 2007—2009) і розроблення проекту «Програми робіт з міждержавної стандартизації на 2010—2012 роки» (ПМС 2010—2012);
- Про прийняття міждержавних нормативних документів і змін до них, розроблення міждержавних стандартів на основі національних стандартів, реєстрації та виданні прийнятих міждержавних стандартів;

- Про актуалізацію міждержавних стандартів, прийнятих до 1992 року;
- Про створення Міждержавних технічних комітетів (МТК), затвердження кандидатур голів і секретарів МТК та актуалізацію Переліку МТК;
- Про доопрацювання Інтегрованої автоматизованої інформаційної системи МДР (АІС МДР) за результатами дослідної експлуатації;
- Про актуалізацію баз даних ІПС «СНД Стандарт», у тому числі інформації стосовно чинних національних і міждержавних стандартів для їх формування. ■

(За матеріалами МДР)